

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 376/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosti JUDr. R. K., B., zastúpeného F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 5253/2012 a sp. zn. Rvp 5254/2012 vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Er 823/2008 a sp. zn. 3 Er 813/2008 a jeho uzneseniami z 20. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti JUDr. R. K. vedené pod sp. zn. Rvp 5253/2012 a sp. zn. Rvp 5254/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 5253/2012.
2. Sťažnosti JUDr. R. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 9. mája 2012 doručené sťažnosti JUDr. R. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vedené pod sp. zn. Rvp 5253/2012 a sp. zn. Rvp 5254/2012 vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Er 823/2008 a sp. zn. 3 Er 813/2008 a jeho uzneseniami z 20. marca 2012.

Sťažovateľ uviedol, že od 6. júna 2007 začal vykonávať exekučnú činnosť ako exekútor podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), a to aj pre obchodnú spoločnosť P., s. r. o., B., s ktorou bol v pracovnom pomere do 5. júna 2007. Okresný súd napadnutými rozhodnutiami rozhodol o jeho vylúčení z vykonávania exekúcií vo veciach vedených pod sp. zn. 1 Er 823/2008 a sp. zn. 3 Er 813/2008 z dôvodu jeho zaujatosti proti oprávnenej – spoločnosti P., s. r. o., čím zasiahol do ním označených práv.

Sťažovateľ ďalej vo svojich sťažnostiach uvádza, že «... je súdnym exekútorom, ktorý vykonáva exekučnú činnosť na základe zákona č. 233/1995 Z. z. (zákon o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ďalej aj „Exekučný poriadok“)...

Sťažovateľ bol vymenovaný do funkcie exekútora Ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky s účinnosťou odo dňa 28. 5. 2007 a to rozhodnutím zo dňa 16. 05. 2007 č. 6899/2007-41 po tom, čo splnil všetky taxatívne určené formálne a materiálne podmienky obsiahnuté v ust. § 10 ods. 1 Exekučného poriadku (rozhodnutie ministra prikladáme). Sťažovateľ po vymenovaní za exekútora ministrom spravodlivosti oznámil Slovenskej komore exekútorov podaním zo dňa 06. 06. 2007, že z výkonom exekučnej činnosti začne 06. 06. 2007 (je potrebné vysvetliť, že pracovníčka Slovenskej komory

exekútorov omylom v podacej pečiatke nastavila dátum 11. 06. 2007, pričom však vlastnou rukou z dôvodu opravy na spodnú stranu listiny následne napísala „prevzala dňa 6. 6. 2007“) a dohodou o skončení pracovného pomeru zo dňa 29. 05. 2007 ukončil pracovný pomer so spoločnosťou P., s. r. o., k 05. 06. 2007 (dohodu o skončení pracovného pomeru pripájame). Exekútor teda začal s reálnym výkon exekučnej činnosti dňa 06. 06. 2007.

Sťažovateľ začal vykonávať exekučnú činnosť po zložení sľubu a splnení ďalších zákonom stanovených podmienok upravených v ust. § 12 ods. 1 Exekučného poriadku pre široký okruh fyzických a právnických osôb, ktoré sa na neho na základe vlastnej vôle a slobodného rozhodnutia obrátili s návrhom na vykonanie exekúcie. Podľa ust. § 38 ods. 1 Exekučného poriadku sa exekučné konanie začína len na návrh, na ktorý je procesné legitimovaný oprávnený (veriteľ) alebo ten, kto preukáže, že na neho prešlo právo z exekučného titulu (právny nástupca veriteľa).

Medzi osobami, ktoré sa dobrovoľne rozhodli využiť služby sťažovateľa poskytované prostredníctvom výkonu exekučnej činnosti bola aj právnická osoba – obchodná spoločnosť – P., s. r. o...

Spoločnosť P., s. r. o., v záujme vymoženía jednej zo svojich finančných pohľadávok, ktorá vznikla na základe poskytnutej pôžičky fyzickej osobe... (ďalej aj „Povinný“) a ktorej pravosť čo do dôvodu a výšky bola autoritatívne deklarovaná rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., (rozsudok je detailne špecifikovaný v uznesení Okresného súdu Námestovo, ktorým došlo k nelegitímnym a nelegálnym zásahom do základných práv sťažovateľa...».

Okresný súd napadnutými uzneseniami „*ex offio* rozhodol o vylúčení sťažovateľa z vykonávania exekúcie. Práve označené uzneseni[a] a postup všeobecného súdu, ktorý viedol k [ich] vydaniu, sťažovateľ napáda z hľadiska porušenia jeho základných, nižšie definovaných, práv...“.

Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd svojím postupom v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Er 823/2008 a sp. zn. 3 Er 813/2008 porušil jeho práva, konkrétne:

«A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

- B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);*
- C. právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;*
- D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;*
- E. všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy;*
- F. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru. ...»*

Sťažovateľ poukazuje na to, že podáva tieto sťažnosti «a)... poznajúc obsah čl. 142 ods. 2 Ústavy SR a ust. § 374 ods. 4 OSP. Sťažovateľ však na základe doterajšieho postupu všeobecného súdu nemôže byť dostatočne presvedčený o tom, že všeobecný súd prijme jeho odvolanie podané podľa ust. § 201 a nasl. OSP a bude o ňom vecne rozhodovať a to najmä z obavy, že všeobecný súd nebude sťažovateľa považovať za účastníka konania (cit. ust. § 201 ods. 1 OSP: „Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.“). V snahe vyhnúť sa zmeškaniu lehoty určenej ust. § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. sťažovateľ pristupuje k paralelnému podaniu tejto sťažnosti a verí, že v prípade existencie pochybností o postavení sťažovateľa v konaní pred všeobecným súdom ústavný súd počká a nepristúpi k odmietnutiu sťažnosti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

b) Sťažovateľ pozná argumentáciu ústavného súdu sformulovanú v obdobnom prípade (napr. I. ÚS 478/2011), ktorá stavia sťažovateľa do pozície objektu rozhodovania zbaveného základných práv. Sťažovateľ však s takouto argumentáciou zásadne nesúhlasí a nepovažuje ju za natoľko právne udržateľnú, aby mohla byť predpokladom pre odmietnutie jeho sťažnosti ako takej, ktorá bola podaná zjavne neoprávnenou osobou. Na doloženie nesprávnosti argumentácie ústavného súdu sťažovateľ uvádza:

b.1) Súdny exekútor je osoba splnomocnená na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (ust. § 2 ods. 1 Exekučného poriadku). Ide o fyzickú osobu – občana (ust. § 10 ods. 1 Exekučného poriadku) nadanú základnými právami a slobodami, ktorá je splnomocnená na uskutočňovanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (súdny exekútor nie je štátnym orgánom). Je teda zrejmé, že zákonné postavenie exekútora

má zmiešanú povahu. Predovšetkým, a to v primárnej rovine, vystupuje a koná súdny exekútor ako podnikajúca fyzická osoba, ktorej základné práva a slobody sú rovnaké ako základné práva a slobody akejkoľvek inej podnikajúcej fyzickej osoby, a až následne, a to v sekundárnej rovine, vystupuje a koná súdny exekútor ako verejný činiteľ a to len pri výkone exekučnej činnosti podľa štvrtej časti Exekučného poriadku po tom, čo mu bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie exekučným súdom. Iba v sekundárnej rovine pri výkone exekučnej činnosti je možné uvažovať vzhľadom na skutkové okolnosti konkrétnych prípadov o limitácii základných práv a slobôd súdneho exekútora, inak rozhodne nie.

b.2) To, že súdnemu exekútorovi sa priznalo postavenie verejného činiteľa, len dotvára skutočnosť, že štát preniesol na túto osobu časť svojich kompetencií. Upozorňujeme na znenie ust. § 5 ods. 1 Exekučného poriadku cit.: „V súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa.“ a ďalej ods. 2 označeného ust. cit.: „Vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci.“

b.3) Súdny exekútor má postavenie verejného činiteľa len v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti a len vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Exekučný poriadok v ust. § 2 ods. 1 definuje pojem exekučná činnosť ako vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí.

b.4) Súdny exekútor nemá postavenie verejného činiteľa ak nevykonáva nútený výkon súdnych alebo iných rozhodnutí (ak nevykonáva exekučnú činnosť) a výkon inej ako exekučnej činnosti súdnym exekútorom nie je výkonom verejnej moci. Súdny exekútor môže vykonávať exekučnú činnosť s charakterom výkonu verejnej moci na základe ust. § 44 ods. 2 veta druhá Exekučného poriadku (Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu...), ust. § 36 ods. 2 veta druhá Exekučného poriadku (Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie.) a ust. § 46 ods. 1 Exekučného poriadku (Exekútor poverený vykonaním exekúcie sa postará o jej vykonanie) len po udelení poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom. Zároveň tiež platí, že výkonom exekučnej činnosti je uskutočňovanie činnosť súdny exekútor podľa štvrtej časti Exekučného poriadku. Aby sa prejavila možná limitácia základných práv a slobôd súdneho exekútora v sekundárnej rovine, je nutné, aby vykonával činnosť podľa štvrtej časti

Exekučného poriadku. Táto ústavná sťažnosť nie je podávaná v súvislosti s postupmi a rozhodnutiami exekučného súdu, ktoré by boli voči súdnemu exekútorovi realizované v súvislosti s jeho činnosťou vykonávanou podľa štvrtej časti Exekučného poriadku a teda v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti.

b.5) Inak povedané, aby mohla nastať limitácia základných práv a slobôd súdneho exekútora, musí dôjsť ku kumulatívne splneniu dvoch podmienok, jednej formálnej a jednej materiálnej. Jednak musí byť exekútorovi formálne udelené poverenie na vykonanie exekúcie a jednak musí z materiálnej stránky súdny exekútor uskutočňovať úkony pri výkone exekučnej činnosti podľa štvrtej časti Exekučného poriadku. V danom prípade súdny exekútor ako sťažovateľ podanou individuálnou sťažnosťou namieta postup a rozhodnutie exekučného súdu, ktoré sa netýkajú výkonu exekučnej činnosti podľa štvrtej hlavy Exekučného poriadku. Po posúdení splnenia prvej formálnej podmienky je zrejmé, že druhá materiálna podmienka v danom prípade vôbec nie je splnená.

b.6) Obiter dictum pojem „výkon exekučnej činnosti“ nemožno zamieňať s pojmom „výkon funkcie exekútora“. Pojem „výkon funkcie exekútora“ je pojmom širším a zahŕňa v sebe aj výkon iných činností (napr. činností uskutočňovaných súdnym exekútorom podľa piatej časti Exekučného poriadku). Nemožno súhlasiť s tvrdením, že výkon akýchkoľvek funkcií exekútora je výkonom núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (exekučnou činnosťou) a teda výkonom činností v postavení verejného činiteľa s charakterom výkonu verejnej moci.

b.7) V tomto prípade je súdny exekútor subjektom so základnými právami a slobodami, ktorý má záujem na výsledku súdneho rozhodovania, pretože takéto rozhodovanie ovplyvní jeho právne postavenie v exekučnom konaní. Exekučný súd musí pri svojom rozhodovaní, ktorého objektom sú práva a povinnosti strán exekučného konania, dodržiavať základné práva i slobody súdneho exekútora a preto súdny exekútor má aktívnu legitimáciu na podanie individuálnej sťažnosti proti rozhodnutiu exekučného súdu, ktorým ho súd vylúčil z vykonávania exekúcie.».

V ďalšej časti sťažností sťažovateľ zdôvodňuje, v čom podľa neho spočíva porušenie jeho v sťažnostiach označených práv, tvrdiac, že postup okresného súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnuté uznesenia „nelegitímne a nelegálne limitovali práva

sťažovateľa, najmä jeho právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to v takej miere, že je to v právnom štáte neprípustné. Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III. ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti sťažovateľa vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovala námietka zaujatosti alebo akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe sťažovateľa v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III. ÚS 322/2010; rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti vykonávať teraz i v budúcnosti exekúciu vedenú pre vymoženie pohľadávky obchodnej spoločnosti P., s. r. o., voči povinnému, ktorá bola prisúdená rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. “.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že okresný súd rozhodol o jeho vylúčení z výkonu exekúcií v čase, keď takéto rozhodnutia nebolo možné vydať z dôvodu, že nedošlo k udeleniu poverení na vykonanie exekúcií podľa Exekučného poriadku, keďže „Sťažovateľ podaním... požiadal porušovateľa o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Porušovateľ o jeho požiadavke doposiaľ nerozhodol a vydal len napadnuté uznesenia, ktorým sťažovateľa vylúčil z vykonávania exekúcie.“.

Osobitne sťažovateľ upozorňuje na skutočnosť, že «V danom prípade okresný súd bez existencie návrhu na vylúčenie exekútora z výkonu exekúcie (bez existencie námietky

zaujatosti) bez toho, aby akokoľvek vypočul sťažovateľa ako súdneho exekútora, ktorého možno považovať za stranu sporu, de facto rozhodol o jeho vylúčení z vykonávania exekúcie vedenej pre pohľadávky spoločnosti P., s. r. o. Sťažovateľ namieta, že nemal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie súdu o jeho právnom postavení. Sťažovateľ nemal možnosť ovplyvniť prípravu obsahu rozhodnutia všeobecného súdu, pritom však dané rozhodnutie výrazným spôsobom ovplyvnilo jeho právne postavenie. Postup, ktorý zvolil všeobecný súd, navyše dával povinnému dodatočnú príležitosť, aby bez existencie akýchkoľvek obáv z reakcie sťažovateľa, došlo k mareniu exekúcie a to aj vylúčením sťažovateľa z jej výkonu. Sťažovateľ však bol voči povinnému v pozícii súdneho exekútora a nútene vymáhal voči nemu pohľadávku oprávneného. Preto možno bez pochyb predpokladať, že povinný prechovával voči sťažovateľovi averziu a pocity antipatie. Práve v takomto postavení bolo nanajvyššie nutné pre objektívne posúdenie veci vypočúť sťažovateľa a umožniť mu tak prejaviť svoj názor na vec. Súdne konanie neprebiehalo v duchu práva na spravodlivý súdny proces a osobitne z dodržaním zásady „rovnosti zbraní“.

V nadväznosti na to sťažovateľ zdôrazňuje, že „ako strana konania nebol oboznámený s tým, že všeobecný súd vedie konanie, v ktorom rozhoduje o jeho právach a právnom postavení (a to v súvislosti s jeho zaujatosťou), nebol oboznámený s obsahom dôkazov a tvrdení, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a tvrdeniam vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa konštantnej judikatúry súdu nemôže vnútroštátny súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých strana vystupujúca v konaní nevedela. Nie je pritom dôležité ani to, či tieto skutočnosti boli predložené ako dôkazy druhou stranou konania alebo vybrané k použitiu súdom samotným.“

V záverečnej časti svojich sťažností sťažovateľ uvádza, že vzhľadom na to, že Exekučný poriadok nepripúšťa, aby podal proti napadnutým uzneseniam okresného súdu „odvolanie alebo iný účinný opravný prostriedok, je splnená formálna podmienka upravená ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jeho v petite sťažností označené práva, resp. označené články ústavy a dohovoru boli napadnutými uzneseniami a postupom predchádzajúcim ich vydaniu porušené, a zároveň navrhuje, aby boli napadnuté uznesenia okresného súdu zrušené. Sťažovateľ sa napokon domáha aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a úhrady trov konania.

II.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) alebo Trestného poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

V danom prípade sa sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 5253/2012 a sp. zn. Rvp 5254/2012 týkajú tých istých účastníkov konania (sťažovateľ a okresný súd) a navyše sú takmer identické z hľadiska právnej argumentácie použitej v nich sťažovateľom, ako aj z hľadiska právneho problému, ku ktorému bude potrebné zo strany ústavného súdu prijať meritórný záver.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol o spojení sťažností na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Er 823/2008 a sp. zn. 3 Er 813/2008 a jeho uzneseniami z 20. marca 2012

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd, t. j. právomoc ústavného súdu je daná subsidiárne. Znamená to, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu pred porušením základných práv a slobôd je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhoduje iný súd. Zásada subsidiarity zahŕňa okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým osobám a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd (I. ÚS 61/06).

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže vzhľadom na princíp subsidiárnej právomoci ústavného súdu zásadne smerovať iba proti právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci, ktorý vo veci rozhodol po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, resp. iných právnych prostriedkov, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v poslednom stupni. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na doterajšiu judikatúru ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd

účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Citované ustanovenia § 20 ods. 1 až 3 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahujú aj na sťažnosti podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené procesné predpoklady meritórneho prerokovania ústavných sťažností podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde vrátane toho, či ich podala oprávnená osoba. Uvedené ustanovenie v záujme racionality a efektivity konania pred ústavným súdom dáva tomuto súdu kompetenciu posúdiť „prijateľnosť“ návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom, pričom ide o špecifickú a relatívne samostatnú časť konania, ktorá ešte nemá charakter kontradiktórneho konania, keď ústavný súd môže obvykle rozhodnúť bez ďalšieho, len na základe obsahu napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej moci a údajov obsiahnutých v samotnej sťažnosti.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami.

Ústavný súd predovšetkým skúmal, či sťažnosti majú zákonom predpísané náležitosti. Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ - zastúpený v konaniach

kvalifikovaným právnym zástupcom, síce namieta porušenie svojich práv označenými uzneseniami okresného súdu, tieto však k sťažnostiam nepriložil, hoci na prvej strane sťažností uvádza, že k sťažnostiam sú priložené „dokumenty podľa textu“ (z obsahu sťažností vyplýva, že vrátane uznesení).

Ústavný súd zdôrazňuje, že právny inštitút predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a s ním spojené náležitosti, ktoré musí každý návrh obsahovať, nie je samoúčelný, pretože týmto postupom sa skúmajú podmienky konania a bez ich splnenia nie je ústavný súd oprávnený vo veci konať.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd uvádza, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom. Na základe uvedených skutočností ústavný súd zastáva názor, že sú splnené predpoklady na odmietnutie označených sťažností sťažovateľa z dôvodu nesplnenia

zákonom predpísaných náležitostí, poukazujúc pritom aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, ktorými už odmietol z obdobných dôvodov v zásade identické sťažnosti sťažovateľa (pozri napr. uznesenia vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 283/2012, sp. zn. I. ÚS 284/2012, sp. zn. I. ÚS 306/2012, sp. zn. III. ÚS 263/2012, sp. zn. III. ÚS 275/2012, sp. zn. III. ÚS 282/2012).

Uvedené nedostatky v náležitostiach sťažností neumožňujú ústavnému súdu ani náležite preskúmať využitie účinných prostriedkov nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktoré má sťažovateľ k dispozícii podľa príslušných procesno-právnych predpisov (napr. ak napadnuté uznesenia vydal vyšší súdny úradník, tak v súlade s čl. 142 ods. 2 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca, mal sťažovateľ jednoznačne možnosť podať opravný prostriedok).

Ďalej ústavný súd skúmal, či sťažnosti boli podané oprávnenou osobou. Sťažovateľ podal svoje sťažnosti v súvislosti s namietaným porušením jeho práv v súvislosti s výkonom funkcie súdneho exekútora. Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento svoj status získal podľa zákona Exekučného poriadku, keďže § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti ako výkonu verejnej moci postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že Exekučným poriadkom preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto, ak exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný rešpektovať a dbať na základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi (pozri napr. I. ÚS 480/2011).

Z uvedených skutočností vyplýva, že súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažností proti rozhodnutiu, ktorým ho súd vylúčil z vykonávania exekúcií v daných veciach pre jeho pomer k účastníkovi konania (oprávnenému) v zmysle ustanovenia § 30 Exekučného poriadku. V takomto prípade je objektom rozhodovania o vylúčení a sám ako súčasť súdnej moci nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného), preto ďalším dôvodom na odmietnutie sťažností bola skutočnosť, že boli podané zjavne neoprávnenou osobou (bod 2 výroku).

Ústavný súd ďalej skúmal, či sťažnosti nie sú aj zjavne neopodstatnené, poukazujúc pritom na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 55/09), podľa ktorej za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd aj takú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručeného práva alebo slobody na základe takých tvrdení a argumentov, ktoré už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti rozhodujúc o obdobnej sťažnosti (hoci aj iného sťažovateľa) posúdil a vyhodnotil ako neodôvodnené.

Ústavný súd už vo viacerých svojich predchádzajúcich rozhodnutiach uviedol podrobne dôvody odmietnutia obdobných (takmer identických) sťažností sťažovateľa pre zjavnú neopodstatnenosť, preto nepovažoval za potrebné ich opakovane uvádzať, len sa na ne odvolať; napr. sp. zn. IV. ÚS 221/2012 z 3. mája 2012, sp. zn. IV. ÚS 355/2012 z 9. augusta 2012, sp. zn. IV. ÚS 384/2012 z 9. augusta 2012 a sp. zn. IV. ÚS 458/2012 z 28. augusta 2012. Ich predmetom bolo namietané porušenie tých istých práv a slobôd tohto istého sťažovateľa, ako aj ten istý predmet konania. S argumentáciou obsiahnutou v označených rozhodnutiach sa ústavný súd aj v tomto prípade stotožňuje a v podrobnostiach na ňu odkazuje.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2012